

POST PANDEMİ DÖNEMİNDE ERGENLİK

Editörler

Prof. Dr. Orhan DERMAN

Prof. Dr. Zehra AYCAN

Prof. Dr. Sinem AKGÜL

Doç. Dr. Melis PEHLİVANTÜRK KIZILKAN

© Copyright 2023

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçla kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığınca bantrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-399-188-3

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Kitap Adı

Post Pandemi Döneminde Ergenlik

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Editörler

Orhan DERMAN

ORCID iD: 0000-0003-4618-1110

Zehra AYCAN

ORCID iD: 0000-0003-4584-2976

Sinem AKGÜL

ORCID iD: 0000-0001-8203-2337

Melis PEHLİVANTÜRK KIZILKAN

ORCID iD: 0000-0002-0637-050X

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

PSY036000

DOI

10.37609/akya.2620

Kütüphane Kimlik Kartı

Post Pandemi Döneminde Ergenlik / editörler: Orhan Derman, Zehra Aycan, Sinem Akgül,
Melis Pehlivan Türk Kızılkan.

Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2023.

113 s. : şekil. ; 135x210 mm.

Kaynakça var.

ISBN 9786253991883

1. Ruh Sağlığı ve Hastalıkları.

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tam amacıyla kullanılmamalıdır. Akademisyen Kitabevi ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşturmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. Akademisyen Kitabevi ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve ihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanarak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Sevgili Ergen Dostları,

Dört yıl aradan sonra **8. Ulusal Ergen Sağlığı Kongresi** ile yine Ergen Sağlığı dostlarının karşısındayız. Her iki yılda bir yaptığımız kongremizi COVID-19 nedeni ile bir kongre ötelemek zorunda kaldık. Sizlerle buluşmayı engelleyen sebep olan COVID-19'un ergen ve gençler üzerindeki etkilerini bu kongremizde ana konu başlığı olarak kabul ettik. COVID-19 sürecinin ergenlerin ve gençlerin fiziksel, cinsel ve psikososyal gelişimlerini nasıl etkilediğini inceleyerek, geleceğin erişkinleri olacak gençlerimizin bu etkilenmenin izdüşümünde nasıl bir süreç ile karşılayabileceklerini dikkatinize getirmek istedik.

Kongremizi kapsamında değerli konuşmacılarımızdan dinlediğimiz konuları sizlere ulaştırabilmek ve daha geniş kitlelerle paylaşabilmek için bu bilimsel kitabı düzenleme kararı aldık. **COVID-19'un Sosyal, Ruhsal, Cinsel ve Fiziksel Sağlığa ve Bağımlılıklara Etkisi ana başlıkları altında yer alan çeşitli konuları dikkatinize sunarız.**

Ülkemizde her iki yılda bir düzenli olarak yapılan Ulusal Ergen Sağlığı kongreleri bilimsel ortamda sadece ergen ve gençlere ait olan bir kongre yapısını muhafaza ederken aynı zamanda onların hepimize de sesi olabilmektedir. Ergenler ve gençler sizlerin katkıları ile bu döneme özgü problemleri göğüslerken tek başlarına olmak istememektedirler. Bu kitabın pandemide gençlerin yaşadığı zorluklara dikkati çekerek ergen sağlığı alanına bilimsel katkı sağlayacağını ve geleceğin erişkinleri olan gençlerimizin daha sağlıklı bir yaşam sürmeleri için onlarla ilgilenen sağlık çalışanlarına pandemi sonrasında yol gösterici bir rehber olacağını umuyoruz.

Prof. Dr. Orhan DERMAN

Prof. Dr. Zehra AYCAN

İÇİNDEKİLER

- BÖLÜM 1** COVID-19 Pandemisi Sonrasında Halk Sağlığı
Bakış Açısıyla Ergen Sağlığının
Korunması ve Geliştirilmesi 1
Hanife Ece ERİK
Lütfiye Hilal ÖZCEBE
- BÖLÜM 2** COVID-19 Pandemisinin Çocuk Yaşta Evlilikler ve
Ergen Gebelikler Üzerine Etkisi 13
Melis PEHLİVANTÜRK KIZILKAN
- BÖLÜM 3** COVID -19 ve Ergen Ruh Sağlığına Etkisi21
Bedriye ÖNCÜ ÇETİNKAYA
- BÖLÜM 4** Davranışsal Bağımlılıklara Güncel Bakış ve Dijital
Bağımlılıklar29
İsmail Volkan ŞAHİNER
- BÖLÜM 5** COVID-19 ve Ergenlerde Madde Kullanımı35
Demet TAŞ
- BÖLÜM 6** COVID-19 Pandemisi Sonrasında Adölesanlarda
Fiziksel Aktivite ve Uyku 45
Meltem İLERİ
- BÖLÜM 7** COVID-19 Pandemisinin Ergenlerde Yeme
Tutumuna Etkisi61
Sinem AKGÜL

- BÖLÜM 8** Pandeminin Ergenlerin Beslenme Davranışı
ve Obezite Üzerine Etkileri69
Alkım ÖDEN AKMAN
- BÖLÜM 9** COVID-19 Pandemisinde Erken Ergenlik.....77
Elif SAĞSAK
Zehra AYCAN
- BÖLÜM 10** COVID 19'un Ergenlerde Boy Kısallığına Etkisi85
Semra ÇETİNKAYA
- BÖLÜM 11** COVID-19 Pandemi Sürecinde Ergenlerde
Cinsel Sağlık95
Aylin YETİM ŞAHİN
- BÖLÜM 12** COVID-19 Döneminde Hastaneden Poliklinik
Hizmeti Alan Gençlerin Değişen
Davranış Nedenleri99
Orhan DERMAN

YAZARLAR

Prof. Dr. Sinem AKGÜL

Hacettepe Üniversitesi, Tıp
Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve
Hastalıkları AD., Ergen Sağlığı BD.
ORCID iD:0000-0001-8203-2337

**Prof. Dr. Bedriye ÖNCÜ
ÇETİNKAYA**

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları AD.
ORCID iD: 0000-0002-8466-4909

Doç. Dr. Alkım ÖDEN AKMAN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi,
Ankara Bilkent Şehir Hastanesi,
Adolesan/Ergen Sağlığı Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-8080-7127

Prof. Dr. Semra ÇETİNKAYA

TC Sağlık Bilimleri Üniversitesi,
Dr Sami Ulus, Çocuk Sağlığı ve
Hastalıkları Sağlık Uygulama
ve Araştırma Merkezi, Çocuk
Endokrinoloji ve Metabolizma
Uzmanı

ORCID iD: 0000-0003-3974-2872

Prof. Dr. Zehra AYCAN

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD.,
Çocuk Endokrinolojisi ve Ergen
Sağlığı BD.

ORCID iD: 0000-0003-4584-2976

Uzm. Dr. Hanife Ece ERİK

Yozgat İl Sağlık Müdürlüğü

ORCID iD: 0000-0002-0707-0306

Prof. Dr. Orhan DERMAN

Hacettepe Üniversitesi Tıp
Fakültesi, Çocuk Sağ ve Hast AD.,
Ergen Sağlığı BD.

ORCID iD: 0000-0003-4618-1110

Doç. Dr. Meltem İLERİ

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Ergen Sağlığı BD., Ankara Etlik
Şehir Hastanesi

ORCID iD: 0000-0002-0862-3961

**Doç. Dr. Melis PEHLİVANTÜRK
KIZILKAN**

Hacettepe Üniversitesi Tıp
Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve
Hastalıkları AD., Ergen Sağlığı BD.
ORCID iD: 0000-0002-0637-050X

Prof. Dr. Lütfiye Hilal ÖZCEBE

Hacettepe Üniversitesi Tıp
Fakültesi Halk Sağlığı AD.
ORCID iD: 0000-0002-0918-8519

Doç. Dr. Elif SAĞSAK

Yeditepe Üniversitesi, Tıp
Fakültesi, Çocuk Sağlığı
ve Hastalıkları AD., Çocuk
Endokrinolojisi ve Diyabet
Uzmanı
ORCID iD:0000-0001-7121-1575

Doç. Dr. Aylin YETİM ŞAHİN

İstanbul Üniversitesi, İstanbul
Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve
Hastalıkları AD., Ergen Sağlığı BD.
ORCID iD: 0000-0002-4059-1760

Doç. Dr. İsmail Volkan ŞAHİNER

Serbest Hekim, Ruh Sağlığı ve
Hastalıkları Uzmanı
ORCID iD: 0000-0002-2216-3439

Doç. Dr. Demet TAŞ

AYBÜ Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı
ve Hastalıkları AD., Ergen Sağlığı
BD.
ORCID iD: 0000-0003-2586-5740